

Aktuality z Evropské unie oblast environmentální politiky a legislativy

Číslo: 4/2013

Vyšlo 3. 4. 2013

Tlak na stabilitu a transparentnost zelené energetiky

Na evropské úrovni se má v příštích měsících rozhodovat o budoucnosti evropské energetiky. Podle výrobců energie a analytiků by neměla politická rozhodnutí ohrožovat stabilitu a přehlednost prostředí, ve kterém se investoři pohybují. Evropský parlament se 11. března odpoledne během svého plenárního zasedání zabýval mimo jiné energetickou cestovní mapou do roku 2050. Parlamentní výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) připravil zprávu, ve které například vyzývá k přijetí závazných cílů pro obnovitelné zdroje energie (OZE) a snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030.

Eurospolanci budou po Komisi pravděpodobně také vyžadovat přijetí dlouhodobých změn v systému emisního obchodování (EU ETS), který se dlouhodobě potýká s příliš nízkou cenou uhlíku. Ve zprávě navrhuje zrychlení tzv. lineárního redukčního faktoru a stanovení výchozí ceny pro dražbu povolenek. Upozornili například, že v současné situaci se provozování starých uhelných elektráren jeví jako výhodnější než stavba účinnějších plynových zařízení. Obnovitelné zdroje se pak musí spoléhat na podporu ze strany států, protože jinak by k investicím do jejich rozvoje chyběla dostatečná motivace.

V roce 2011 se podle průzkumu německého Sdružení energetiky a vodárenství (BDEW) 61 % lidí domnívalo, že rozvoj OZE je příliš pomalý, zatímco pouze 6 % tvrdilo, že je příliš rychlý. Minulý rok už bylo o příliš rychlém vývoji přesvědčeno 10 % lidí, 51 % se však nadále domnívalo, že podíl obnovitelných zdrojů by mohl v Německu růst rychleji.

Euractiv.cz: [Zelená energetika potřebuje stabilní a transparentní prostředí, shodují se experti](#)

Eurostat: ČR nedosahuje průměru Evropské unie v recyklaci

V roce 2011 bylo 40 % komunálního odpadu v EU recyklováno nebo zkompostováno. Oproti roku 2001 se podíl takto zpracovaného odpadu zvýšil více než o třetinu. Každý obyvatel EU za rok 2011 průměrně vyprodukoval 503 kilogramů odpadu. Na jednoho Čecha pak připadá výrazně méně – 320 kg. V recyklaci však Česká republika stále zaostává.

Z veškerého odpadu, který byl v EU vyprodukován, skončilo 37 % na skládce. Dalších 23 % bylo spáleno a 25 % bylo určeno k recyklaci. Zbylých 15 % bylo zkompostováno. Za posledních deset let se v EU při nakládání s odpadem do značné míry přestaly využívat skládky. V roce 2001 na ně putovalo ještě 56 % odpadu. Zvyšuje se naopak podíl recyklace a kompostování – v roce 2001 to bylo 17 %, respektive 10 %.

Statistické údaje pro Českou republiku se poněkud liší. Podobně jako v dalších nových členských státech je valná většina odpadu přepravována na skládky (65 %). V zemích EU, jako je Německo, Belgie nebo Švédsko, se přitom na skládku dostane jen zanedbatelné 1 % odpadků. Naopak v Rumunsku či Bulharsku je to dokonce více než 90 %. V Česku jsou potom využívány skládky a metoda spalování (18 %) na úkor recyklování. K opětovnému využití je posláno jen 15 % odpadu. Ke zpracování odpadu se navíc téměř nepoužívá kompostování (2 %). To přitom v některých státech představuje významný podíl nakládání s odpadem, a to hlavně v Rakousku, Nizozemsku a Belgii.

Průměrný Čech za rok 2011 vyprodukoval 320 kilogramů odpadu. Tím se Česká republika řadí pod průměr EU (503 kg). Největší množství odpadků podle údajů za rok 2011 generují Dánové, a to více než 700 kilogramů. Za nimi se umístili obyvatelé Lucemburska, Kypru a Irska. Nejmenší produkci odpadu se obecně vyznačují země střední a východní Evropy. Kromě České republiky se to týká například Slovenska, Polska a Estonska.

Euractiv.cz: [Česká republika v recyklaci odpadu zaostává za průměrem EU, ukazuje Eurostat](#)

Požadavek na změny v systému emisního obchodování

Evropský parlament hlasoval o zprávě ITRE k cestovní mapě pro přechod k nízkouhlíkové ekonomice do roku 2050. [Zpráva](#) výboru není závazná, přichází ovšem s poměrně silnými požadavky. Navrhuje úpravu tzv. lineárního redukčního faktoru, na jehož základě se množství povolenek každý rok snižuje o 1,74 %. Jeho zvýšení je prozatím plánováno od roku 2021. Podle ITRE by však změna měla přijít co nejdříve, tak aby byl splněn požadavek na snížení emisí CO₂ do roku 2050: 80 až 95 % oproti roku 1990.

Eurelectric konkrétně preferuje zvýšení lineárního redukčního faktoru na 2,3 %. Investorům to prý dodá potřebnou jistotu, že EU myslí svůj závazek ke snižování emisí opravdu vážně. Zpráva ITRE Komisi také vyzývá, aby zhodnotila, zda bude přínosné stanovit výchozí cenu pro dražbu povolenek. Na základě toho by pak mohla exekutiva vytvořit pevnější hranice pro cenu uhlíku.

Euractiv.cz: [Europoslanci žádají strukturální změny v systému emisního obchodování](#)

Úspory potřebují dlouhodobou podporu

Pokud budou nadále fungovat podpůrné programy pro financování energeticky úsporných rekonstrukcí budov, do roku 2030 by mohlo být v České republice renovováno téměř 60 % bytových jednotek. Znamenalo by to absolutní úspory ve výši 32 PJ ve srovnání s rokem 2011. Pro srovnání se to rovná více než 2,5 milionům tun uhlí. Takové výsledky přinesla studie poradenské společnosti Porsenna, kterou zadaly asociace výrobců tepelných izolací a systémů.

Celková spotřeba energie v budovách v České republice představuje 360 PJ ročně, což je 30 % celkové konečné spotřeby energie. Velkou část této spotřeby (227 PJ) mají na kontě budovy určené k bydlení. V roce 2012 bylo v ČR komplexně zatepleno téměř 23 % všech obydlených bytových jednotek. Podle předpokladů studie se do roku 2020 tento podíl zvýší na téměř 45 %. Většina bytů tak nadále bude nezateplena - po roce 2030 by to platilo pro 1 milion bytových jednotek.

Pozornost si prý v této souvislosti zaslouží zejména rodinné domy, které v současné době tvoří polovinu všech nezateplených bytových jednotek. V roce 2012 bylo plně renovováno 11 % rodinných domů v ČR, pro rok 2020 studie předpokládá číslo 22 %. Pro zateplení všech budov by byly zapotřebí investice ve výši asi 1 bilion korun, pokud by byla opatření realizována do roku 2030. Mírnější varianta, na kterou se zmíněná studie zaměřuje, by vyžadovala investiční náklady ve výši asi 500 miliard.

Euractiv.cz: [Úsporné rekonstrukce budov prý potřebují dlouhodobou a stabilní podporu](#)

Emise aut se snižují pomalu kvůli úvodním investicím

Evropská komise minulý rok představila návrh dvou nařízení, podle kterých mají nově vyrobené osobní automobily do roku 2020 vypouštět maximálně 95 gramů CO₂ na jeden ujetý kilometr, tedy o 40 gramů CO₂/km méně než dnes. V případě lehkých užitkových vozidel se mají emise do roku 2020 snížit na 147 g CO₂/km, tedy o 34 g CO₂/km méně než v roce 2010.

Podle nové [studie](#) Cambridge Econometrics a Ricardo-AEA přinesou inovace potřebné ke snižování emisí do roku 2020 náklady ve výši asi 1000 eur na jedno vyrobené vozidlo. Tyto náklady prý ale budou rychle vyvážené úsporami na palivu. Každý rok by měl totiž uživatel vozu ušetřit asi 400 eur. Jakmile všechny osobní automobily i dodávky v EU dosáhnou tohoto standardu, Evropa na provozu svého vozového parku ušetří až 35 miliard eur ročně.

Nová opatření mají podle zmíněné studie prospět také zaměstnanosti ve členských zemích EU. Vzniknout by prý mohlo 356 000 nových pracovních míst. Pokud by se do roku 2020 podařilo dosáhnout snížení množství emisí na 90 g/km u osobních aut a 141 g/km u dodávek, nových míst by prý mohlo vzniknout až 443 000.

Euractiv.cz: [Emise CO₂ z aut: je důležitější cena vozu nebo úspora na palivu?](#)

Zelená kniha ke klimaticko-energetickým cílům 2030

Evropská komise 27. března zveřejnila zelenou knihu, která má nastartovat veřejnou konzultaci ke klimaticko-energetickým cílům pro rok 2030. Ze zelené knihy vyplývá, že dosud neexistuje jasný názor na to, zda by cíle měly platit na úrovni celé EU nebo zda by se měly vztahovat k jednotlivým členským státům nebo dokonce jednotlivým sektorům.

Otázkou také zůstává, zda mají být cíle právně závazné. Z navrženého dokumentu lze usuzovat, že Komise bude usilovat především o stanovení cíle pro snižování emisí CO₂. Na základě existujících dokumentů, jako je například cestovní mapa pro přechod k nízkouhlíkové ekonomice, by takový cíl mohl být stanoven na 40 %. Hovoří se také o 30% cíli pro obnovitelné zdroje.

Mezi hlavní odpůrce návrhu Komise bude pravděpodobně patřit Polsko. Český ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba dal pak v minulosti najevo, že Česká republika je proti stanovení závazného cíle pro obnovitelné zdroje. Ministři životního prostředí zemí Visegrádské čtyřky by se v souvislosti se zelenou knihou měli sejít v Praze v polovině dubna, aby sladili své postoje před neformálním zasedáním Rady pro životní prostředí. Evropská ministři by se měli sejít 23. dubna v Dublinu.

Euractiv.cz: [Jaké klimaticko-energetické cíle bude mít EU pro rok 2030?](#)

Environmentální zátěž čokoládových výrobků

Tři velcí evropští výrobci čokolády se umístili na posledních místech v „etickém“ žebříčku čokoládových výrobků. V hodnocení šlo o dopad výroby na životní prostředí a problematickým ukazatelem byl obsah palmového oleje.

Žebříček sestavila britská dobročinná organizace Rainforest Foundation ve spolupráci s časopisem Ethical Consumer. Hodnocení se týkalo více než sedmdesáti druhů čokoládových vajíček. Podle amerického Ústavu pro světové zdroje (WRI) ztratila Indonésie mezi lety 1950 a 2000 více než 40 % svých deštných pralesů a tempo kácení stále roste. Palmový olej je důležitou složkou při výrobě biopaliv. Přidává se ale také do mýdla a kosmetiky nebo právě do potravin.

Současná evropská pravidla povolují výrobcům potravin, aby použitý palmový olej na obalech označovali jako „rostlinný olej“. Na předních příčkách žebříčku se umístily čokoládovny Divine Chocolate, která se zaměřuje na fair-trade, a Booja Booja, jejíž výrobky jsou organické. Největší potravinářská firma na světě, Nestlé, dostala za své výrobky deset bodů z možných dvaceti, a umístila se tak v první polovině žebříčku. Další známí výrobci Lindt & Sprüngli, Guylán a Thorntons se ovšem umístili až na konci. Jejich výrobky totiž nezískaly žádné „pozitivní body“.

Euractiv.cz: [I čokoláda má vliv na životní prostředí, říká před Velikonocemi environmentální organizace](#)

SEK má být přebytkový

S výstavbou nových bloků počítá česká vláda v návrhu nové Státní energetické koncepce (SEK), kterou připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). Podle MPO by si přitom ČR měla zachovat robustní a mírně přebytkovou soustavu a snižovat podíl uhlí v energetice. Skupina ČEZ přitom poukazuje na to, že pro tak významnou investici, jakou je rozšíření Temelína, záruky do budoucna potřebuje.

„Proběhlo řádné mezirezortní připomínkové řízení. V něm byly osloveny i krajské úřady, od kterých přišla řada připomínek, stejně jako od dalších subjektů. Jde stále ještě o návrh, který vláda pouze vzala na vědomí a vyjádřila souhlas s jeho hlavními principy. Nyní je posuzován vliv koncepce na životní prostředí,“ uvedl zástupce MPO Kavina. Součástí tohoto procesu bude mimo jiné i veřejné projednání SEK, dodal.

Podle ERÚ je nutné, aby se v českém prostředí změnilo samotné přemýšlení o fotovoltice. „Chceme změnit myšlení - nechceme podnikat a vydělávat, ale chceme šetřit,“ prohlásil Neděla, vedoucí oddělení strategie a poradců Energetického regulačního úřadu. Podporu OZE pak přirovnal k investicím do vzdělání dětí: „Na začátku nikdo nepochybuje o její správnosti. Po čase se, ale rodiče-sponzoři nemohou dočkat, až se jejich děti osamostatní a stanou se na jejich podpoře nezávislími.“ Systém podpory OZE by tak prý bylo potřeba přenastavit. „Podpora je u nás v současné době směřována do elektřiny a je to ta nejdražší cesta, kterou jsme si vybrali. Nejlevnější cestou by pro nás bylo, kdybychom zvyšovali energetickou účinnost a snižovali spotřebu elektrické energie - tím pádem bychom těch cílů také dosáhli,“ dodal.

Euractiv.cz: [Potřebuje Česká republika další jaderné bloky v Temelíně?](#)

Euractiv.cz: [Evropské země čeká podle odborníků debata o podpoře obnovitelných zdrojů](#)

Prísnejší pravidla pro výpočet energetických úspor

Evropská legislativa po členských zemích v příštích letech vyžaduje plnění určitých standardů pro energetickou náročnost budov. Podle nové studie by ale měla platit důslednější pravidla pro výpočet energetických úspor. Bez nich prý hrozí, že státy nedokážou své závazky splnit.

Podle směrnice o energetické náročnosti budov z roku 2010 by měly od roku 2021 všechny nově postavené domy splňovat standardy tzv. budov s téměř nulovou spotřebou energie. Pro budovy, které užívají státní orgány, to bude platit už od roku 2019. Za budovu s téměř nulovou spotřebou energie je považována budova, jejíž energetická náročnost je velmi nízká a spotřeba energie je z velké části pokryta energií z obnovitelných zdrojů.

Dne 27. března Komise představila zelenou knihu, která odstartuje veřejnou konzultaci. Do roku 2030 půjde o cíl 40% snížení emisí skleníkových plynů. Ke slovu se možná dostane i cíl 30% podílu obnovitelných zdrojů v energetice. Jak se zdá, energetická účinnost svůj vlastní cíl do roku 2030 nezíská.

Evropská unie by měla mít pro rok 2030 závazný cíl pro zvyšování energetické účinnosti, požadují europoslanci. Do roku 2050 by pak měly budovy v EU využívat o 80 % energie méně než nyní. Evropský parlament se během svého plenárního zasedání ve Štrasburku zabýval zprávou výboru pro průmysl a energetiku k cestovní mapě do roku 2050, která má EU směřovat na cestě k nízkouhlíkové ekonomice. Europoslanci by chtěli, aby se závazný cíl týkal jak veřejných, tak soukromých budov, což je podle odborníků poměrně ambiciózní požadavek.

Euractiv.cz: [Parlament: Budovy mají do roku 2050 spotřebovávat o 80 % energie méně](#)

Euractiv.cz: [Pro výpočet energetických úspor jsou třeba přísnější pravidla, tvrdí studie](#)

Další zprávy...

Euractiv.cz: [New research fuels global 'ETS for airlines' idea](#)

Euractiv.cz: [EIB 'haunted' by decision to fund Slovenian coal plant](#)

Euractiv.cz: [Hedegaard challenges US to get serious about climate change](#)

Euractiv.cz: [Germany moves to allow controversial shale gas drilling](#)

Euractiv.cz: [Vanheukelen: 'Plenty of concerns' about Chinese solar retaliation](#)

Euractiv.cz: [Potočník makes song and dance about traffic pollution](#)

Euractiv.cz: [MEPs vote to give foreign airlines a break on ETS](#)

Euractiv.cz: [Carbon market intrigue after European Parliament vote cancelled](#)

Euractiv.cz: [EU's 'decent life' plan seeks to shape UN development goals](#)

Euractiv.cz: [Historical studies shore up proof of indirect biofuels emissions](#)

Euractiv.cz: ['Alien' wildlife in Europe wreak €12 billion damage a year: study](#)

Rainbow Warrior: Indian Ocean Expedition 2012

Případové studie plavidel a rybářských flotil pozorovaných v Indickém oceánu vyvolávají řadu obav a poukazují na naléhavou potřebu posílit sledování, kontrolu, dohled a prosazování pravidel a kapacitu kontrolních orgánů. Rovněž je zapotřebí lepší řízení rybolovu nejen v Indickém oceánu, ale na celém světě.

Greenpeace.org: [Rainbow Warrior: Indian Ocean Expedition 2012](#)

Hidden Impacts

Tato zpráva zkoumá vzájemné vazby mezi využitím materiálu a souvisejícími pozemky a zdůrazňuje velmi naléhavou potřebu omezit naši nadměrnou spotřebu zdrojů v zájmu zachování regenerační schopnosti biosféry, stejně jako zachování zdrojů pro budoucí generace.

Greenpeace.org: [Hidden Impacts](#)

We are facing crisis in farming and nature!

Několik stran infografiky týkající se Společné zemědělské politiky. Na jednotlivých listech jsou uvedeny nevýhody současné podpory pro životní prostředí, konzumenty i samotné zemědělce. V závěru pak infolist obsahuje několik doporučení a požadavků týkajících se přístupu komise AGRI, která se politikou nyní zabývá.

Panda.org: [WE ARE FACING A CRISIS IN FARMING AND NATURE!](#)